

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 07 maja 2024 r.

I. Stanowiska stron

1. Pozwem z dnia 05 października 2023 r. powód Z. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 1.705,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 marca 2023 r. do dnia zapłaty, opierając swoje roszczenie na oświadczeniu w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

2. Uzasadniając powództwo wskazał, iż w dniu 26 listopada 2022 r. pozwany zawarł z konsumentem – R. K. – umowę kredytu konsumenckiego na okres 96 miesięcy, na podstawie której udzielono konsumentowi kredytu w kwocie 30.468,01 zł. Dalej powód wskazał, że zawarł z konsumentem umowę przelewu wierzytelności pieniężnych obecnych, jak i przyszłych wynikających z zastosowania sankcji kredytu darmowego w stosunku do ww. umowy. Powód podniósł, iż na mocy udzielonego przez kredytobiorcę pełnomocnictwa, przesłał pozwanemu oświadczenie o skorzystaniu przez kredytobiorcę z sankcji kredytu darmowego w trybie art. 45 w zw. z art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim i wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty spornej kwoty.

3. W ocenie powoda pozwany bank dopuścił się następujących naruszeń skutkujących sankcją kredytu darmowego:

a) art. 30 ust. 1 pkt 6 u.k.k. – poprzez (i) niejasne i nierzetelne określenie stopy oprocentowania kredytu z odesłaniem do stopy referencyjnej NBP, (ii) niewskazanie okresów, warunków i procedury zmiany samej stopy referencyjnej NBP, determinującej wysokość stopy oprocentowania, a także (iii) niepoinformowanie kredytobiorcy, iż zastosowana stopa oprocentowania odnosi się również do kredytowanych kosztów kredytu oraz (iv) nieokreślenie faktycznie zastosowanej stawki oprocentowania umownego (wyższej niż wskazano w Umowie pożyczki),

b) art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. – poprzez (i) wskazanie nieprawidłowej rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (RRSO) oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, (ii) niepełne określenie założeń przyjętych do obliczenia ww. danych, z pominięciem, iż przy wyliczeniu RRSO i całkowitej kwoty do zapłaty uwzględniono również odsetki umowne od kredytowanych kosztów kredytu oraz (iii) niewyjaśnienie sposobu wykorzystania założeń wskazanych jako przyjętych do ustalenia RRSO;

c) art. 30 ust. 1 pkt 8 u.k.k. – poprzez (i) niepoinformowanie konsumenta o ujęciu w racie odsetkowo-kapitałowej kredytowanych kosztów kredytu i naliczonych od nich odsetkach umownych, a także (ii) jaki jest stosunek spłat: całkowitej kwoty kredytu, kredytowanych kosztów kredytu i odsetek w ratach kredytu;

d) art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. – poprzez (i) niepoinformowanie klienta, iż kosztem kredytu są również odsetki umowne naliczone od kredytowanych kosztów kredytu, a tym samym (ii) zaniżenie faktycznej wysokości kosztu kredytu w postaci prowizji (iii) niepoinformowanie klienta, że zmienna stopa oprocentowania oparta o stawkę referencyjną NBP ma wpływ na koszty kredytu, (iv) pominięcie, iż w przypadku całkowitej spłaty kredytu wszystkie koszty udzielenia kredytu – w tym w szczególności prowizja – podlegają rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 45 Ustawy;

e) art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k. – poprzez (i) niepełne określenie sposobów odstąpienia o Umowy pożyczki przez konsumenta i pominięcie uprawnień konsumenta do odstąpienia od umowy na zasadach określonych w art. 53 ust. 2 Ustawy, to jest w przypadku, gdy umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30 Ustawy, (ii) błędne pouczenie, iż oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie poprzez złożenie lub wysłanie oświadczenia o odstąpieniu na określony adres banku (albo jej oddziału) oraz (iii) nieokreślenie skutków odstąpienia od Umowy pożyczki w postaci stanu, jakby Umowa pożyczki nie była nigdy zawarta;

f) art. 30 ust. 1 pkt 16 u.k.k. – poprzez niepełne i wprowadzające konsumenta w błąd określenie procedury i skutków wcześniejszej spłaty kredytu, tj. (i) uzależnienie możliwości wcześniejszej spłaty kredytu od wydania „pisemnej dyspozycji” przez Pożyczkobiorcę, (ii) nieinformowanie Pożyczkobiorcy, iż w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu kwota prowizji ulega proporcjonalnemu rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 52 Ustawy.

4. Pozwana (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zarzucając: (i) brak legitymacji czynnej po stronie powoda; (ii) nieskuteczność złożenia oświadczenia konsumenta o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego; (iii) nieistnienie wierzytelności w momencie zawierania umowy przelewu; (iv) niedopuszczalność przelewu z uwagi na właściwość zobowiązania; (v) brak udowodnienia roszczenia zarówno co do zasady. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

II. **Fakty ustalone w sprawie**

5. Dnia 26 listopada 2022 r. R. K. zawarł z (...) S.A z siedzibą w W. umowę pożyczki na dowolny cel konsumpcyjny.

6. Podstawowe warunki pożyczki i sposób spłaty określone zostały w § 1 umowy. I tak, całkowita kwota pożyczki – określona jako kwota którą pożyczkobiorca ma do dyspozycji lub którą bank spłaca inne zobowiązania pożyczkobiorcy, kwota ta nie zawiera kosztu udzielenia pożyczki czyli prowizji – wynosiła 29.100,00 zł (§ 1 ust. 2 umowy).

7. Całkowity koszt pożyczki określono na kwotę 21.759,07 zł i jest to suma kosztu udzielenia pożyczki oraz odsetek, które poniesie kredytobiorca w okresie spłacania pożyczki (§ 1 ust. 3 umowy).

8. Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę określona została na kwotę 50.859,07 zł jako suma całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty pożyczki (§ 1 ust. 4 umowy).

9. Oprocentowanie pożyczki określono jako zmienne, które w dniu zawarcia umowy określono na 13,99% w skali roku. Zmienną stopą jest stopa referencyjna NBP, aktualizowana co dwa razy w roku. Oprocentowanie to stosuje się do kwoty pożyczki w tym koszcie jej udzielenia, czyli prowizji (§ 4 ust. 1).

10. RRSO określono na 16,54% i wskazano, że jest to całkowity koszt pożyczki, który ponosi kredytobiorca jako konsument, wyrażony jako procent całkowitej kwoty pożyczki w stosunku rocznym (§ 1 ust. 6).

11. § 1 ust. 1 umowy stanowił:

Udzielamy Ci pożyczki (dalej: pożyczka) w kwocie 30.468,01 zł (słownie: TRZYDZIEŚCI TYSIĘCY CZTERYSTA SZEŚĆDZIESIĄT OSIEM ZŁOTYCH 01/100 GROSZY) na 96 mies.

12. § 1 ust. 2 umowy stanowił:

Na pożyczkę składa się:

- 1) Całkowita kwota pożyczki 29.100,00 zł,
- 2) Koszt związany z udzieleniem pożyczki, czyli prowizja: 1.368,01 zł.

13. § 1 ust. 3 umowy stanowił:

Całkowity koszt pożyczki wynosi 21.759,07 zł

14. § 1 ust. 4 umowy stanowił:

Całkowita kwota do zapłaty wynosi 50.859,07 zł

15. § 1 ust. 5 umowy stanowił:

Odsetki za cały okres kredytowania – wyliczone na 26.11.2022 r. – wynoszą: 20.391,06 zł.

Dodatkowa informacja (w ramce):

Całkowita kwota pożyczki to kwota, którą masz do dyspozycji lub którą spłacamy Twoje inne zobowiązania (w przypadku pożyczki konsolidacyjnej). Całkowita kwota pożyczki nie zawiera kosztu udzielenia pożyczki, czyli prowizji.

Całkowity koszt pożyczki to suma kosztu udzielenia pożyczki oraz odsetek, które ponosisz w okresie spłacania pożyczki.

Całkowita kwota do zapłaty to suma całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty pożyczki.

16. § 1 ust. 6 umowy stanowił:

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 16,54%.

Dodatkowa informacja (w ramce):

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) to całkowity koszt pożyczki, który ponosisz jako konsument, wyrażony jako procent całkowitej kwoty pożyczki w stosunku rocznym.

17. § 1 ust. 7 umowy stanowił:

Do obliczenia kwot, o których piszemy w ust 3-6, przyjmujemy, że:

- 1) Umowa będzie obowiązywać przez czas, na który zawarliśmy ją z Tobą,
- 2) I ty i my będziemy wypełniać obowiązki, które wynikają z tej umowy,
- 3) Wysokość oprocentowania z dnia zawarcia umowy będzie obowiązywać przez cały okres jej trwania,
- 4) Obowiązują pozostałe założenia z pkt 3 załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim.

18. § 4 umowy stanowił:

Oprocentowanie Twojej pożyczki jest zmienne. W dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosi 13,99% w skali roku.

Kwota pożyczki to: 30.468,01 zł.

Zmiana oprocentowania pożyczki w trakcie umowy zależy od zmiany wysokości stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego (NBP) – w wyniku decyzji Rady Polityki Pieniężnej. Jeśli Rada Polityki Pieniężnej podwyższy stopę referencyjną NBP, my podwyższymy oprocentowanie pożyczki. Jeżeli Rada Polityki Pieniężnej obniży stopę referencyjną NBP – obniżymy oprocentowanie pożyczki.

W dniu zawarcia umowy stopa referencyjna NBP wynosi 6,75%. Aby zmienić oprocentowanie pożyczki w trakcie umowy, wykonujemy następujące działania:

- 1) sprawdzamy wysokość stopy referencyjnej NBP obowiązującej 31 stycznia, 30 kwietnia, 31 lipca i 30 października każdego roku:
 - a) kiedy sprawdzamy wysokość stopy referencyjnej NBP pierwszy raz, porównujemy ją ze stopą referencyjną NBP z dnia, w którym zawierasz z nami umowę,

b) kiedy sprawdzamy wysokość stopy referencyjnej NBP kolejny raz, porównujemy ją z ostatnią sprawdzaną wysokością stopy referencyjnej NBP (z 31 stycznia, 30 kwietnia, 31 lipca, 30 października),

2) jeśli w dniu sprawdzenia (31 stycznia, 30 kwietnia, 31 lipca, 30 października) stopa referencyjna NBP nie zmieni się w porównaniu do jej wysokości z poprzedniego sprawdzenia – oprocentowanie Twojej pożyczki także się nie zmieni – do dnia kolejnego sprawdzenia. Wyjątkiem jest sytuacja, którą opisujemy w ust. 4,

3) jeśli w dniu sprawdzenia stopa referencyjna NBP zmieni się w porównaniu do jej wysokości z poprzedniego sprawdzenia, przeliczamy oprocentowanie Twojej pożyczki: obniżymy je lub podwyższymy o wartość zmiany stopy referencyjnej NBP – zgodnie z kierunkiem tej zmiany. Zmiana obowiązuje od 1 lutego, 1 maja, 1 sierpnia, 31 października – w zależności o tego, kiedy wypadł dzień sprawdzenia.

Jeśli wysokość oprocentowania pożyczki ustalonego zgodnie z zasadami z ust 3 przekroczy wysokość odsetek maksymalnych, którą podaje Kodeks cywilny, będziemy przez okres przekroczenia pobierać odsetki w wysokości odsetek maksymalnych. Odsetki maksymalne na dzień zawarcia umowy zgodnie z kodeksem cywilnym są równe dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych.

Jeśli zmieni się oprocentowanie Twojej pożyczki, powiadomimy Cię o:

- 1) zmienionym oprocentowaniu,
- 2) dacie wejścia w życie tej zmiany.

Powiadomienie wyślemy na adres, który wskażesz do kontaktu z nami, lub w inny uzgodniony z Tobą sposób.

W trakcie trwania umowy możemy zmienić sposób ustalania oprocentowania – jednak tylko wtedy, gdy zmienią się przepisy prawa w tym zakresie. W takim przypadku wyślemy Ci informacje o tej zmianie.

Możesz wypowiedzieć nam umowę, jeśli nie zgadzasz się na zmianę oprocentowania lub zmianę sposobu ustalania oprocentowania – masz na to 30 dni od otrzymania informacji o tej zmianie. W takim przypadku nowe oprocentowanie nie będzie Cię dotyczyło, a umowa rozwiąże się po 30 dniach od dnia, w którym złożysz nam wypowiedzenie.

Jeśli nie wypowiedzisz umowy, zmiana ta wejdzie w życie w podanym przez nas terminie.

Jeśli wypowiedzisz nam umowę, do końca okresu wypowiedzenia masz obowiązek spłacić pozostałą kwotę pożyczki, odsetki i jej inne należne na podstawie umowy koszty. Kwotę do spłaty znajdziesz w ostatnim planie spłaty.

Odsetki liczymy od kwoty pożyczki pozostałej do spłaty za okres, w którym faktycznie będziesz korzystać z pożyczki.

Zmiana wysokości oprocentowania powoduje odpowiednio wzrost lub obniżenie wysokości raty pożyczki.

19. § 5 umowy stanowił:

Jako pożyczkobiorca masz obowiązek spłacić pożyczkę razem z odsetkami do terminu spłaty ostatniej raty z tabeli poniżej. Pożyczkę spłacasz w 96 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych. Pierwsza i ostatnia rata są tzw. ratami wyrównującymi – piszemy o nich w ust. 4.

Poniżej znajdziesz plan spłaty – na dzień zawarcia umowy.

Pierwsza rata w wysokości 587,76 zł z terminem spłaty do dnia 01 października 2023 r., druga rata i kolejne, do przedostatniej raty łącznie w wysokości 529,37 zł z terminem spłaty do dnia 1 każdego miesiąca, natomiast ostatnia rata w wysokości 510,53 zł z terminem spłaty do dnia 1 grudnia 2030 r.

Wysokość rat lub terminy ich spłaty mogą się zmienić, jeśli wystąpi któraś z poniższych sytuacji:

- 1) zmieni się oprocentowanie pożyczki lub oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego,
- 2) częściowo spłacisz pożyczkę przed terminem,
- 3) spłacisz ratę pożyczki po terminie i naliczymy odsetki od zadłużenia przeterminowanego,
- 4) rozpatrzymy pozytywnie Twój wniosek o zmianę warunków umowy – jeśli wpływa to na wysokość rat lub termin spłaty.

Jeśli zmieni się wysokość raty lub termin, prześlemy Ci zawiadomienie o zmianie oprocentowania lub nowy plan spłaty.

Pierwsza i ostatnia rata są ratami wyrównującymi, czyli mogą być:

- 1) w wyższej wysokości niż pozostałe raty, jeśli rata obejmuje okres dłuższy niż miesiąc, ale nie dłuższy niż dwa miesiące,
- 2) w niższej wysokości niż pozostałe raty, jeśli rata obejmuje okres krótszy niż miesiąc.

Przykład: Jeśli chcesz spłacać raty na przykład 15 dnia danego miesiąca, a umowę zawrzesz 25 lipca, pierwszą ratę pobierzemy 15 września. Będzie ona więc wyższa niż kolejne raty.

Raty wymagalne będziemy potrącać z Twojego konta osobistego nr (...). Masz obowiązek zapewnić na tym rachunku odpowiednią kwotę w dniu spłaty raty.

Jeśli umowa o Twoje konto osobiste zostanie rozwiązana, raty będziesz spłacać z innego konta, które wskażesz. Jeśli tego nie zrobisz, my wskażemy Ci numer rachunek do spłat.

Wpłaty na Twoje konto osobiste lub rachunek do spłat zaliczamy na poczet poniższych należności – w kolejności:

- 1) opłaty i prowizje,
- 2) odsetki od zadłużenia przeterminowanego,
- 3) zaległe odsetki,
- 4) zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki,
- 5) odsetki bieżące,
- 6) bieżące raty pożyczki.

Na Twoje życzenie wydajemy – w każdym czasie i bezpłatnie – plan spłaty pożyczki.

20. § 6 umowy stanowił:

Masz prawo przed terminem z § 5 ust. 2 spłacić całość lub część pożyczki. Wcześniejszą spłatę rozliczymy zgodnie z Twoją dyspozycją.

Dodatkowe informacje (z ramki):

Wcześniejsza częściowa spłata nie zwalnia Cię z obowiązku spłaty pozostałej części pożyczki zgodnie z planem spłat. Będzie to jednak nowy plan – zaktualizowany o Twoją nadpłatę.

Za wcześniejszą spłatę pożyczki nie pobieramy prowizji.

Wcześniejsza częściowa spłata spowoduje, że raty będą niższe ale nie skracamy okresu kredytowania.

Jeśli nastąpi wcześniejsza spłata pożyczki, całkowity koszt pożyczki obniży się o koszty dotyczące okresu, o który skrócił się czas obowiązywania umowy.

Wcześniejszą spłatę zaliczamy na spłatę pożyczki w następującej kolejności:

- 1) zaległe opłaty i prowizje,
- 2) odsetki od zadłużenia przeterminowanego,
- 3) zaległe odsetki,
- 4) zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki,
- 5) odsetki bieżące,
- 6) pożyczka (kapitał pożyczki).

Rozliczymy pożyczkę w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty pożyczki w całości.

21. § 7 umowy stanowił:

Jeśli w terminie nie zapłacisz całej raty, od następnego dnia:

- 1) niezapłaconą kwotę traktujemy jako zadłużenie przeterminowane i wymagalne oraz
- 2) naliczamy od niezapłaconej kwoty (z wyłączeniem kwoty naliczonych odsetek) odsetki od zadłużenia przeterminowanego.

Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczamy według zmiennego oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. Jest to wartość odsetek maksymalnych za opóźnienie, które podaje Kodeks cywilny. W dniu zawarcia umowy to 24,50% w skali roku.

Odsetki maksymalne za opóźnienie na dzień zawarcia umowy zgodnie z Kodeksem cywilnym są równe dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

Zmiana odsetek maksymalnych za opóźnienie automatycznie zmienia oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego o taką samą wartość. Jeśli odsetki maksymalne za opóźnienie wzrosną, oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego także wzrośnie. Jeśli zmaleją – oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego także zmaleje.

W takim przypadku wyślemy Ci informację o zmienionym oprocentowaniu zadłużenia przeterminowanego lub nowy plan spłaty.

Dodatkowa informacja (w ramce):

Wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego znajdziesz na www.pkobp.pl oraz w naszych oddziałach i agencjach (dalej: placówkach).

W trakcie trwania umowy możemy zmienić sposób ustalania oprocentowania zadłużenia przeterminowanego – jednak tylko wtedy, gdy zmienią się przepisy prawa w tym zakresie. W takim przypadku wyślemy Ci informacje o tej zmianie.

Jeśli nie zgadzasz się na zmianę oprocentowania lub zmianę sposobu ustalania oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, możesz wypowiedzieć nam umowę – na zasadach określonych w § 4 ust 7 i 8.

Za każdym razem, gdy wystąpi opóźnienie w spłacie pożyczki lub zmiana sposobu ustalania oprocentowania, mamy prawo wykonywać poniższe czynności, aby powiadomić Cię o tym opóźnieniu i domagać się jak najszybszej spłaty. Możemy:

- 1) wysyłać SMS-y,
- 2) wysyłać wiadomości w serwisie internetowym i w aplikacji mobilnej,
- 3) wysyłać e-maile,
- 4) dzwonić,
- 5) wysyłać przypomnienia i monity pocztą tradycyjną,
- 6) odbyć interwencyjną wizytę u Ciebie.

Czynności te będziemy wykonywać w odstępach czasu, które umożliwią Ci spłatę zadłużenia.

Jeśli wystąpi opóźnienie w spłacie, wezwiemy Cię do spłaty zaległości. Termin, który Ci wyznaczymy na spłatę, nie może być krótszy niż 14 dni roboczych. W tym czasie masz prawo złożyć wniosek o restrukturyzację zadłużenia. Przeanalizujemy Twoją sytuację finansową i gospodarczą oraz podejmiemy decyzję w sprawie restrukturyzacji.

22. § 11 umowy stanowił:

Masz prawo odstąpić od umowy w ciągu 14 dni od jej zawarcia albo w ciągu 14 dni od jej wypłaty – jeśli termin wypłaty jest późniejszy. Aby to zrobić, złóż nam oświadczenie w tej sprawie. Możesz skorzystać ze wzoru oświadczenia, który dołączamy do umowy. Ustawa o kredycie konsumenckim przewiduje jednak, że jeśli umowa nie zawiera wszystkich elementów, które wymienia art. 30 tej ustawy. 14 dni na odstąpienie jest liczone od dostarczenia konsumentowi wszystkich elementów.

Dodatkowa informacja (w ramce):

Adres, pod który możesz wysłać pocztą lub kurierem odstąpienie, znajduje się we wzorze oświadczenia dołączonego do umowy.

Jeśli odstąpisz od umowy:

- 1) masz obowiązek zwrócić nam całkowitą kwotę pożyczki i odsetki na konto/rachunek nr (...). Odsetki naliczamy od następnego dnia po wypłacie pożyczki do dnia jej spłaty włącznie,
- 2) na zwrot pieniędzy masz 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu,
- 3) zwracamy Ci poniesione przez Ciebie koszty udzielenia pożyczki.

W dniu zawarcia umowy wysokość odsetek za każdy dzień korzystania z całkowitej kwoty pożyczki do dnia jej spłaty wynosi 11,15 zł. Dzienna wysokość tych odsetek nie zmienia się, nawet jeśli zmienia się oprocentowanie samej pożyczki.

dowód: umowa kredytu, k. 37-40, wzór oświadczenia o odstąpieniu, k. 41 formularz informacyjny, k. 42-45v

23. Kredytobiorca R. K. dokonał częściowej spłaty pożyczki – **w okresie od 26 listopada 2022 r. do 25 kwietnia 2023 r. wysokość spłaconego kapitału wynosiła 208,53 zł a spłaconych odsetek 337,04 zł.**

dowód: zaświadczenie, k. 66

24. W dniu 06 lutego 2023 r. została zawarta umowa powierniczego przelewu wierzytelności pomiędzy kredytobiorcą R. K. oraz powodem Z. (...) sp. z.o.o. w formie elektronicznej i podpisana podpisem elektronicznym za pośrednictwem platformy WeryfikacjaPodpisu.pl. (...) umowy przelewu były wierzytelności aktualne i przyszłe przysługujące R. K. w z związku z umową o kredyt konsumencki zawartej dnia 26 listopada 2022 r. z (...) Bankiem (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.. Cesja wierzytelności obejmowała w szczególności tzw. sankcję kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tym wierzytelnościami m.in. odsetki za zwłokę i opóźnienie. Kwestie rozliczenia stron umowy cesji powierniczej przedstawiały się następująco – Cesjonariuszowi przysługiwać będzie 50% wartości wierzytelności obejmującej żądanie główne (tj. odsetki umowne, prowizję i inne koszty kredytu naliczone przed kredytodawcą), odzyskanej od Dłużnika Cedenta w związku z realizacją Umowy. Cesjonariuszowi przysługiwać miały wszelkie zasądzone koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego, a ponadto wszelkie opłaty i koszty konieczne do wyegzekwowania przedmiotu umowy ponoszone miały być przez Cesjonariusza. W przypadku braku skutecznego wyegzekwowania roszczenia, niewyegzekwowana część zostaje przeniesiona w całości lub odpowiedniej części na Cedenta (przelew zwrotny wierzytelności). Pozostałe postanowienia umowne wskazywały, że pozostałe 50% wartości wyegzekwowanej wierzytelności przysługiwać miała Cedentowi.

dowód: umowa cesji powierniczej, k. 47-47v, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 48-50; opinia wykonana na zlecenie O. W., k. 79-99; zeznania świadka R. K., k. 156v-157.

25. W dniu 09 sierpnia 2023 r. R. K. udzielił pełnomocnictwa Z. (...)sp. z.o.o. do jego reprezentacji w zakresie umowy o kredyt konsumencki zawartej z (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. dnia 26 listopada 2022 r. Pełnomocnictwo swoim zakresem obejmowało w szczególności do złożenia oświadczenia wynikającego z art. 45 ukk.

dowód: pełnomocnictwo, k. 62, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 63-64, korespondencja e-mail, k. 65; zeznania świadka R. K., k. 156v-157

26. W związku z rozbieżnościami wynikającymi z różnych możliwych okoliczności przeliczenia odsetek i kosztów okołokredytowych powstały trzy możliwe warianty kosztów końcowych ww. pożyczki. W pierwszym wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu w wysokości 30.468,01 zł z oprocentowaniem nominalnym 13,99%, na okres kredytowania 96 miesięcy z ratą równą końcowa suma zadłużenia konieczna do spłaty wynosiła 50.868,03 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 30.468.01 zł oraz część odsetkowa w wysokości 20.400,02 zł. W drugim wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu 29.100,00 zł z oprocentowaniem nominalnym 13,99%, na okres kredytowania 96 miesięcy i z równą ratą końcowa suma zadłużenia do spłaty wynosiła 48.584,01 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 29.100,00 zł oraz część odsetkowa w wysokości 19.484,01 zł. W trzecim wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu w wysokości 29.100,00 zł z oprocentowaniem nominalnym 14,56% na okres kredytowania 96 miesięcy z ratą równą końcowa suma zadłużenia konieczna do spłaty wynosiła 49.497,76 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 29.100,00 zł oraz część odsetkowa w wysokości 20.397,76 zł.

dowód: wyliczenia kalkulatora kredytowego, k. 67-78

27. Pismem z dnia 15 marca 2023 r. Z. (...)pl (...) z.o.o. złożyła w imieniu kredytobiorcy w stosunku do (...) Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego w związku z umową kredytu z dnia 26 listopada 2022 r. W uzasadnieniu zarzucono naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4, 6, 7, 8, 10 i 16 u.k.k. Jednocześnie wezwano kredytodawcę do zapłaty kwoty 2.488,87 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia pisma. Pismo doręczono bankowi za pośrednictwem korespondencji e-mailowej.

dowód: oświadczenie, k. 51-52, poświadczenie walidacji A., k. 56-57, oświadczenie, k. 58, elektroniczne poświadczenie walidacji, k. 59-61, korespondencja e-mail, k. 65

III. Ocena dowodów

28. Zasadnicza część okoliczności faktycznych tej sprawy, istotnych dla wydanego rozstrzygnięcia, nie była przedmiotem sporu. Przedmiotem sporu była bowiem de facto ocena czy było możliwe skorzystanie z sankcji kredytu darmowego w oparciu o art. 30 u.k.k. w związku z art. 45 u.k.k, czy powód posiada legitymację procesową do występowania z powyższymi roszczeniami.

29. Sąd oparł fakty ustalone w sprawie na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów (stanowiących dowód bez wydania w tym przedmiocie postanowienia, art. 243² k.p.c.), których prawdziwość i treść nie została zakwestionowana oraz nie budziła wątpliwości Sądu. W dokonywaniu ustaleń Sąd oparł się również na twierdzeniach stron stanowiących okoliczności bezsporne i niezaprzeczone oraz przyznane w rozumieniu art. 229 i 230 k.p.c.

30. Sąd oparł ustalenia faktyczne w sprawie także na zeznaniach świadka – kredytobiorcy, R. K.. Sąd uznał zeznania świadka jako spójne, logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Na podstawie zeznań świadka Sąd ustalił okoliczności przebiegu zawarcia umowy cesji powierniczej oraz zasady podziału zysków między cedentem, a cesjonariuszem, jak również fakt udzielenia powodowej spółce pełnomocnictwa do złożenia w imieniu kredytobiorcy oświadczenia w przedmiocie sankcji kredytu darmowego.

31. Sąd oddalił wniosek powoda o zwrócenie się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym oraz wniosek o zawieszenie postępowania (k. 126), z powodów, o których mowa w dalszej części uzasadnienia.

IV. Ocena prawna

32. Powództwo podlegało oddaleniu przede wszystkim z uwagi na brak ziszczenia się przesłanek określonych w art. 45 ust. 1 u.k.k. do złożenia oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego.

Legitymacja czynna powoda

33. Powierniczy przelew wierzytelności w celu jej ściągnięcia i przekazania zbywcy to umowa, na podstawie której cedent przekazuje wierzytelność do majątku osoby trzeciej, aby ta realizowała wierzytelność wobec dłużnika w imieniu własnym, ale na jego rzecz za przykładowo odpowiednim wynagrodzeniem na podstawie umowy zlecenia. Podstawy ukształtowania czynności powierniczej dostarcza art. 353¹ k.c. z uwzględnieniem ograniczeń wskazanych w tym przepisie oraz w art. 58 k.c. Cechami konstytutywnymi tego rodzaju czynności są: przeniesienie przez powierzającego na powiernika jakiegoś prawa (wierzytelności) w następstwie czego powiernik może korzystać z niego względem osób trzecich w zakresie wyznaczonym jego treścią (stosunek zewnętrzny) oraz zobowiązanie powiernika wobec powierzającego (stosunek wewnętrzny), że będzie z tego prawa korzystał w ograniczonym zakresie wskazanym treścią umowy powierniczej w szczególności, że prawo to (wierzytelność) powróci do powierzającego. Występują tu zatem dwa podstawowe stosunki prawne – zewnętrzny pomiędzy dłużnikiem wierzytelności a nabywcą (powiernikiem) i wewnętrzny (z reguły zlecenia) pomiędzy zbywcą wierzytelności a nabywcą. Tego rodzaju umowa uznawana jest za przelew wierzytelności (art. 509 k.c.) z osłabionymi skutkami prawnymi w stosunku do przelewu w pełni rozporządzającego, ponieważ związek powiernika (nabywcy) stosunkiem wewnętrznym jest ściśle określone do czynności mających na celu odzyskanie wierzytelności od dłużnika i przekazanie jej powierzającemu (tak: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 13 lutego 2014 r., I ACa 656/13).

34. Przelew powierniczy wierzytelności może mieć przy tym za przedmiot wierzytelności przyszłe i jest to stanowisko ugruntowane w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2017 r., III CSK 274/16). Do przelewu wierzytelności przyszłej stosować należy odpowiednio przepisy o przelewie (art. 509-518 k.c.), to oznacza, że na nabywcę wierzytelności przyszłej przechodzą wszystkie prawa, które przysługiwałyby uprawnionemu z takiej wierzytelności. Uprawniony (wierzyciel) z wierzytelności przyszłej ma ukształtowane już roszczenie do dłużnika o spełnienie świadczenia. Roszczenie to przysługuje mu już od chwili gdy w umowie stron zostało ono skonkretyzowane, a możliwość jego zrealizowania zostaje odroczone do czasu gdy spełnione zostaną warunki, od których uzależniono możliwość żądania spełnienia świadczenia przez wierzyciela. Umowa o przelew wierzytelności przyszłej przenosi na nabywcę uprawnienie do żądania spełnienia świadczenia przez dłużnika z takiej wierzytelności. Fakt zatem, iż umowa

przelewu została zawarta w tej sprawie przed złożeniem przez kredytobiorcę oświadczenia przewidzianego w art. 45 ukk nie wpływa na jej ważność.

35. Zgodnie z art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z art. 58 § 2 k.c., nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jednocześnie, zgodnie z art. 22 ust. 2 Dyrektywy PE i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci nie mogli zrzekać się praw przyznanych im na mocy przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie niniejszą dyrektywę lub do niej się odnoszących. Zgodnie natomiast z art. 23 Dyrektywy 2008/48/WE, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Zdaniem sądu umowa przelewu powierniczego wierzytelności zawarta pomiędzy powodową spółką a R. K. jest ważna.

36. Ocenę ważności analizowanej umowy przelewu powierniczego wierzytelności rozpocząć należy od zaznaczenia, że R. K. występował w tej umowie jako konsument, powodowa spółka zaś – przedsiębiorca. Zgodnie z postanowieniami umowy, R. K. nie otrzymał z tytułu zawartego powierniczego przelewu wierzytelności żadnego wynagrodzenia. Jednocześnie, w razie uzyskania od banku środków pieniężnych z tytułu sankcji kredytu darmowego, strony miały rozliczyć się w ten sposób, że połowę tych środków otrzyma powodowa spółka, a połowę R. K.. Rozliczenie to nie dotyczyło kosztów procesu, które – w razie wygranej sprawy sądowej – należeć się miały w całości powodowej spółce.

1. W ocenie sądu brak jest w niniejszej sprawie okoliczności, które wskazywałyby na nieważność zawartej umowy powierniczego przelewu wierzytelności, w szczególności takich okoliczności, które wskazywałyby na sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.). W ocenie sądu to od woli konsumenta zależy, czy będzie osobiście dochodzić roszczeń – ryzykując w ten sposób poniesienie kosztów procesu drugiej strony - i wejście w spór prawny na którym się najprawdopodobniej przeciętny konsument nie zna, czy zdecyduje się scedować wierzytelność na rzecz podmiotu profesjonalnie zajmującego się dochodzeniem tego typu roszczeń. Sposób rozliczenia stron określony w umowie przelewu wierzytelności (50% dochodzonej wierzytelności w razie wygrania sprawy) nie prowadzi zdaniem sądu do naruszenia interesów konsumenta, tym bardziej mając na uwadze, iż wps w niniejszej sprawie wynosi niespełna 2 tys. zł. Jednocześnie, możliwość dokonania cesji na rzecz przedsiębiorcy może w okolicznościach sprawy lepiej chronić konsumenta, który może mieć trudność z odparciem argumentów odnoszących się chociażby do zaistnienia przesłanek z art. 30 u.k.k. W konsekwencji nie jest również tak, aby przelew powierniczy był sprzeczny – jak wywodziła pozwana spółka – z właściwością zobowiązania.

1. Zgodnie z art. 45 ust. 1 u.k.k. oświadczenie w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego powinno mieć formę pisemną (ad probationem). W konsekwencji, pełnomocnictwo do dokonania czynności prawnej w postaci złożenia oświadczenia prawokształtującego w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego powinno być zawarte w formie pisemnej ad probationem (por. Czech Tomasz, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, komentarz do art. 45, LEX 2023, akapit 82). Jednocześnie, zgodnie z art. 78¹ § 1 k.c., do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej – która, jak wynika z art. 78¹ § 2 k.c., jest równoznaczna z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej – wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W niniejszej sprawie, mając na uwadze również treść zeznań świadka złożonych na rozprawie, nie ulega wątpliwości, że R. K. udzielił powodowi pełnomocnictwa do złożenia w jego imieniu oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

2. Ponadto sąd nie przychylił się do zarzutu strony pozwanej dotyczącego nieskuteczności złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego z uwagi na fakt, iż wiadomość mailowa zawierająca to oświadczenie została wysłana na adres zgłoszenia.pko@pkobp.pl, co stanowiło naruszenie § 12 umowy pożyczki, a w systemie banku nie widnieje reklamacja złożona przez powoda. Faktem jest, iż w § 12 umowy pożyczki strony postanowiły, iż pożyczkobiorca może składać reklamacje w formie pisemnej, ustnie lub elektronicznie (w serwisie internetowym

w usłudze bankowości elektronicznej). (k. 39). Okoliczność ta jest jednak bez znaczenia, ponieważ w analizowanym postanowieniu umownym mowa jest wyraźnie o reklamacjach (przez które to reklamacje należy rozumieć zgodnie z dyspozycją art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, wystąpienia skierowane do podmiotu rynku finansowego przez jego klienta, w którym klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez podmiot rynku finansowego), nie zaś o oświadczeniu prawokształtującym z art. 45 ukk. Skuteczność oraz moment złożenia takiego oświadczenia adresatowi regulowane są przepisami kodeksu cywilnego (art. 60, art. 61 k.c.), zgodnie z którymi wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli), zaś oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią. W tej sprawie nie ma wątpliwości zatem, że oświadczenie z art. 45 ukk zostało skutecznie złożone poprzez skierowanie je pod udostępniony przez bank adres e-mailowy.

Roczny termin zawity z art. 45 ust. 5 u.k.k.

3. Zgodnie z art. 45 ust. 1 u.k.k., w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Zgodnie natomiast z art. 45 ust. 5 u.k.k., uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy.

4. Termin ustawowy „wykonanie umowy” w rozumieniu art. 45 ust. 5 u.k.k. nie jest w chwili obecnej interpretowany jednolicie, tak w orzecznictwie sądów powszechnych, jak i w doktrynie. Termin ten nie był dotychczas przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego. Zdaniem części orzecznictwa (m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 188/18, wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 14 marca 2023 r., II Ca 98/23;) oraz doktryny (m. in. Czech Tomasz, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, komentarz do art. 45, LEX 2023, akapit 68) wykonanie umowy w rozumieniu omawianego przepisu powinno być wykładane jako zrealizowanie wszystkich obowiązków wynikających z umowy przez obydwie jej strony, a zatem również kredytobiorcę. W konsekwencji, termin roczny na zrealizowanie uprawnienia przez konsumenta liczony będzie – wedle zwolenników tej wykładni – od momentu spłacenia przez kredytobiorcę całości kredytu, niezależnie od tego, czy spłata kredytu realizowana jest terminowo. Przeciwny pogląd zakłada, że wykonaniem umowy w rozumieniu art. 45 ust. 5 u.k.k., stanowiącym początek rocznego terminu zawitego na złożenie oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego, jest wykonanie umowy przez kredytodawcę, tj. wypłata środków kredytobiorcy (por. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 27 lutego 2019 r., sygn. akt XII C 1503/18, wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 30 maja 2023 r., sygn. akt XXVII Ca 309/23; Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz. Red. dr hab. Konrad Osajda, 2019, wyd. 2/M. Grochowski, Legalis 2023, nr boczny 18-21).

5. Uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy. Przez wykonanie umowy należy rozumieć wypełnienie wszystkich obowiązków przez obie strony umowy powstałe również na podstawie ustawy, wykonane dobrowolnie jak i przymusowo. Jest to termin zawity prawa materialnego, który nie podlega przywróceniu (por. wyrok SR w Człuchowie z dnia 13 czerwca 2023 r., I C 80/23, wyrok SR w Człuchowie z dnia 27 kwietnia 2023 r. I C 79/23, wyrok SO w Kielcach z dnia 14 marca 2023 r., II Ca 98/23, wyrok SR dla Warszawy-M. w W. z dnia 17 sierpnia 2022 r., XVI C 2870/21, wyrok SR dla Warszawy-W. I C 516/22, I C 2961/21 wyrok SR dla Warszawy-M. w W., wyrok SR w Bartoszycach I C 983/20, wyrok SA w Warszawie z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 118/18, wyrok SA w Gdańsku, I ACa 59/21). Ustawodawca nie wskazał, iż przez wykonanie umowy należy rozumieć wypłatę kwoty kredytu przez kredytodawcę, bądź chwilę zawarcia umowy. Ustawodawca nie zawęził również w aspekcie podmiotowym pojęcia wykonania umowy poprzez połączenie go ze spełnieniem świadczenia przez którąś ze stron. Należy mieć ponadto na uwadze uchylony przepis art. 46 ukk, który w ust. 3 również posługiwał się terminem „wykonania” umowy. Z zestawienia brzmienia ust. 3 i 1 uchylonego art. 46 ukk wynika, że termin wykonania umowy należy rozumieć jako wypełnienie wszystkich obowiązków przez obie strony umowy.

Przesłanki do złożenia oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego

6. Należy wskazać, że w sprawie brak było podstaw do skorzystania przez kredytobiorcę z omawianego uprawnienia. Podstawą prawną żądania pozwu był przepis art. 45 ust. 1 u.k.k. stosownie do treści którego w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.

7. Rozważania w tym zakresie rozpocząć należy od stwierdzenia, że użyty w art. 45 ust. 1 u.k.k., zwrotu „naruszenie” rozumieć należy wyłącznie jako zupełny brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumenckiego konkretnych informacji lub postanowień wymienionych w ust. 1 lub określenie ich w sposób wadliwy, nieprawidłowy, co aktualizować będzie się w zakresie określenia wysokości poszczególnych elementów (np. wysokości stóp oprocentowania, wysokości odsetek dziennych, całkowitego kosztu kredytu). Wskazuje na to w pierwszej kolejności literalne brzmienie art. 45 ust. 1 u.k.k., który wylicza postanowienia, które umowa powinna określać. Należy zatem wywnioskować, iż jego naruszenie może polegać tylko na sytuacji, gdy w danej umowie nie zamieszczono któregoś z tych postanowień lub postanowienie to zostało błędnie określone. Ideą wprowadzenia w u.k.k. obowiązku informacyjnego skorelowanego z surową sankcją kredytu darmowego, było założenie, by konsument mógł ocenić tak ryzyko związane z danym instrumentem finansowym, jak i ocenić konkurencyjność danego produktu, a zatem by mógł podjąć świadomą decyzję co do dokonania określonej transakcji kredytowej z bankiem.

8. Zauważyć należy przy tym, iż zgodnie z art. 29 ust. 3 u.k.k., umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Z art. 45 ust. 1 u.k.k. nie wynika zaś, by naruszenie art. 29 ust. 3 u.k.k. przez kredytodawcę łączyło się z możliwością zastosowania sankcji kredytu darmowego. Oczywiście Sąd miał na uwadze, iż treść stosunku prawnego winna być przez strony ukształtowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały jednak istotne było, czy w przypadku niejasności postanowień umowy czy jej niejednoznaczności możliwe jest zastosowanie sankcji – w tym przewidzianej w art. 45 u.k.k. W piśmiennictwie wskazuje się, iż wyłącznie brak zamieszczenia określonych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim konkretnych punktach elementów, może prowadzić do zastosowania sankcji kredytu darmowego (Kaszubski Remigiusz W., Obzejta Łukasz, Tytuł: Karty płatnicze w Polsce, Opublikowano: WKP 2012, monografia).

9. W ocenie Sądu zatem sankcja kredytu darmowego nie powstaje, gdy kredytodawca naruszył obowiązek, którego źródłem jest przepis niewymieniony w art. 45 ust. 1 u.k.k., tj. inne postanowienie ustawy, zasady współzycia społecznego lub ustalone zwyczaje. Katalog przepisów określonych w art. 45 ust. 1 u.k.k. ma charakter zamknięty i ze względu na wyjątkowy, sankcyjny charakter regulacji, nie podlega wykładni rozszerzającej ani wnioskowaniu per analogiam.

10. W efekcie stwierdzić należy, iż nawet, gdy dane postanowienia umowy wymienione w art. 30 u.k.k. są zredagowane w sposób niejasny i budzący wątpliwości, to nie ma podstaw, aby stosować sankcję z art. 45 ust. 1 u.k.k., chyba że stopień niepewności, czy niejasności wyklucza możliwość uznania, że dane uregulowanie umowne niesie za sobą w ogóle jakąkolwiek informację.

11. Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 23 Dyrektywy 2008/48/WE, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Wykładając przepis z art. 45 ukk w świetle zacytowanego art. 23 Dyrektywy – nakazującego proporcjonalność sankcji – należy wskazać, że skorzystanie z sankcji kredytu darmowego może być uprawnione jedynie w sytuacji, w której naruszenie któregoś z przepisów wymienionych w art. 45 ust. 1 ukk mogło mieć wpływ na decyzję konsumenta odnośnie zawarcia umowy (por. pkt 73 uzasadnienia wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 9 listopada 2016 r., C-42/15: „art. 23 dyrektywy (...) należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie przewidziało

w uregulowaniu krajowym, że w wypadku gdy umowa o kredyt nie zawiera wszystkich elementów wymaganych w art. 10 ust. 2 tej dyrektywy, umowę tę uważa się za nieoprocentowaną i bezpłatną, **o ile chodzi o element, którego brak może pozbawić konsumenta możliwości dokonania oceny zakresu ciążącego na nim zobowiązania**”).

12. W ocenie sądu w tej sprawie nie doszło do naruszenia żadnego z powołanych przez stronę powodową przepisów ukk w stopniu, który uprawniałby konsumenta do skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

13. Zarzut naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 6 u.k.k.** powód uzasadniał niejasnym i nierzetelnym określeniem stopy oprocentowania kredytu z odesłaniem do stopy referencyjnej NBP, a także niewskazaniem okresów, warunków i procedury zmiany samej stopy referencyjnej NBP, determinującej wysokość stopy oprocentowania, a także niepoinformowanie kredytobiorcy iż zastosowana stopa oprocentowana odnosi się również do kredytowanych kosztów kredytu oraz nieokreślenie faktycznie zastosowanej stawki oprocentowania umownego. W ocenie sądu nie doszło do naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 6 u.k.k. z uwagi na to, że informacja o stopie referencyjnej NBP jest jawna i łatwo dostępna dla każdego i z łatwością każdy zainteresowany może sprawdzić na stronie NBP wysokość stopy referencyjnej i w związku z tym może samodzielnie ustalić wysokość ustawowych odsetek maksymalnych. Ponadto, w ocenie Sądu, Bank nie ma obowiązku informowania konsumentów o wysokości stopy referencyjnej, która jest w istocie ustalana przez organy państwa.

14. Ponadto, pozwany nie utajniał informacji odnoszących się do tego, że koszty kredytu powiększane są o odsetki naliczane przez cały czas trwania Umowy kredytu. Nie jest prawdą, jak wskazuje strona powodowa, że pozwany bank nie poinformował kredytobiorcy, iż prowizja za udzielenie kredytu podlega oprocentowaniu. Po pierwsze, z § 1 ust. 2 umowy wyraźnie wynika, że na udzielaną pożyczkę w wysokości 30.468,01 zł składa się całkowita kwota pożyczki oraz koszt związany z udzieleniem pożyczki, czyli prowizja w wysokości 1.368,01. O oprocentowaniu pożyczki stanowił § 4, który stanowił, że oprocentowanie w wysokości 13,99% stosuje się do kwoty pożyczki w tym koszcie jej udzielenia, czyli prowizji.

15. Zarzut naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 7 u.k.k.** powód uzasadniał błędnym wskazaniem przez pozwanego rzeczywistej stopy oprocentowania i całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta ustalonej w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia (§ 1 ust 4 i 6 umowy kredytu). Stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt. 7 u.k.k. umowa o kredyt konsumencki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia. Przez rzeczywistą roczną stopę oprocentowania należy rozumieć całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (art. 5 pkt. 12 u.k.k.). Całkowitą kwotą do zapłaty przez konsumenta jest suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty pożyczki (art. 5 pkt. 8 u.k.k.). W umowie jako RRSO wskazano 16,54%, a całkowitą kwotę do zapłaty 50.859,07 zł (k. 37).

16. Istota argumentacji powoda sprowadza się do tezy, że nie można naliczać odsetek od kredytowanych kosztów kredytu, co powodowało zawyżenie kosztów kredytu, a w konsekwencji błędne określenie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i całkowitej kwoty do zapłaty. Powyższego powód upatruje w zdefiniowaniu stopy oprocentowania kredytu, która w brzmieniu obowiązującym stanowi – stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym. Stopa oprocentowania kredytu została wskazana na 13,99%. Aktualnie żaden przepis prawa nie zabrania pobierania odsetek od kredytowanych kosztów kredytu (por. wyrok SO w Warszawie z dnia 31 marca 2023 r., V Ca 3217/22). Z art. 5 pkt. 10 u.k.k. wynika natomiast, iż określenie stopy oprocentowania kredytu powinno nastąpić w relacji do kwoty faktycznie wypłaconej, co też bezspornie miało w okolicznościach sprawy miejsce. Z art. 5 pkt. 10 u.k.k. nie wynika natomiast zakaz naliczania odsetek od kredytowanych kosztów kredytu. W wyroku TSUE z dnia 21 kwietnia 2016 r. (C-377/14) podkreślono, iż nie można prezentować tej samej kwoty w całkowitych kosztach kredytu jak i w całkowitej kwocie kredytu. Powyższe stanowisko zostało podzielone również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 lutego 2017 r., w sprawie VI ACa 560/16 oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2019 r., I (...) 9/18.

W okolicznościach sprawy jako całkowita kwota kredytu została wyłącznie wskazana kwota wypłacona cedentowi „na rękę”, a zatem nie zostały w niej ujęte kredytowane koszty kredytu. W konsekwencji nie doszło do nieprawidłowego zawyżenia całkowitej kwoty kredytu poprzez ujęcie kosztu kredytu w całkowitej kwocie kredytu, co powodowałoby zaniżenie RRSO.

17. Nie ma żadnego przepisu ustawy, który zabraniałby pożyczkodawcy pobierania pozaodsetkowych kosztów pożyczki w taki sposób ani który nakazywałby mu naliczanie odsetek wyłącznie od całkowitej kwoty kredytu (por. wyrok SO w Warszawie z dnia 31 marca 2023 r., V Ca 3217/22, wyrok SO w Warszawie z dnia 31 lipca 2023 r., V Ca 2068/23). U.k.k. nie wyłącza możliwości ani kredytowania pozaodsetkowych kosztów kredytu (domagania się spłaty ich równowartości), ani pobierania od tych skredytowanych kosztów odsetek. Kredytobiorca korzysta w takiej sytuacji z kapitału kredytodawcy, który jednoznacznie uzależnił udzielenie pożyczki od pokrycia dodatkowych kosztów, a skoro kredytobiorca ich nie poniósł od razu, to dzięki ich skredytowaniu mógł w ogóle zawrzeć umowę pożyczki. Jeśli kredytobiorca wolał pokryć pozaodsetkowe koszty kredytu od razu, bez obowiązku zapłaty odsetek na rzecz kredytodawcy, miał zresztą taką możliwość. Również powoływanie się na dosłowne brzmienie art. 5 pkt 10 u.k.k. i art. 3 lit. j) dyrektywy 2008/48/WE (w tłumaczeniu na język polski) i użyty w nich zwrot „wypłaconej kwoty kredytu” nie stanowi argumentu za tezą, jakoby niezgodne z ustawą było pobieranie odsetek od kredytowanych pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przepisy u.k.k. należy interpretować w świetle przepisów dyrektywy 2008/48/WE, która przepisami u.k.k. została zaimplementowana do krajowego systemu prawnego. Interpretacja językowa przepisów dyrektywy nie może się z kolei ograniczać do jej brzmienia w tłumaczeniu na jeden z oficjalnych języków Unii Europejskiej, skoro tekst dyrektywy jest tekstem autentycznym w każdym z tych tłumaczeń, a (przynajmniej docelowo) prawo europejskie powinno być w każdym z krajów członkowskich tak samo.

18. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 8** u.k.k. strona powodowa upatrywała w szczególności w niepoinformowanie konsumenta o ujęciu w racie odsetkowo – kapitałowej kredytowanych kosztów kredytu i naliczonych od nich odsetkach umownych, a także jaki jest stosunek spłat: całkowitej kwoty kredytu, kredytowanych kosztów kredytu i odsetek w ratach kredytu. W pierwszej kolejności należy wskazać, że Bank załączył do umowy pożyczki harmonogram spłaty pożyczki, w którym szczegółowo wskazał ile wynosi kwota odsetek a ile kwota kapitału w każdej racie przez cały okres kredytowania. Ponadto, w harmonogramie dostępnym dla pożyczkobiorcy jest aktualizowane saldo zadłużenia po spłacie każdej raty. W umowie kredytu zamieszczono informację o kolejności zaliczania rat kredytu. Ustalono, że wpłaty na rachunek zaliczane są na poczet należności w następującej kolejności: prowizje i opłaty, odsetki od zadłużenia przeterminowanego, odsetki zaległe, zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki, odsetki bieżące, zadłużenie z tytułu kwoty pożyczki (§ 5 ust. 6 umowy). Ponadto wskazano, że wcześniejsza częściowa spłata kwoty pożyczki powoduje zmniejszenie wysokości rat kapitałowo – odsetkowych przy zachowaniu dotychczasowego okresu kredytowania (§ 6 ust. 2 umowy). Sąd uznał zatem, że nie doszło do naruszenia art. 30 ust. 1 pkt. 8 u.k.k.

19. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k.** powód upatrywał w niepoinformowaniu klienta, że kosztem kredytu są również odsetki umowne naliczone od kredytowanych kosztów kredytu, a tym samym zaniżenie faktycznej wysokości kosztu kredytu w postaci prowizji oraz przez niepoinformowanie klienta, że zmienna stopa oprocentowania oparta o stawkę referencyjną NBP ma wpływ na koszty kredytu, oraz przez pominięcie, iż w przypadku całkowitej spłaty kredytu wszystkie koszty udzielenia kredytu – w tym w szczególności prowizja – podlegają rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 45 u.k.k. W ocenie Sądu warunki zmiany omawianych kosztów zostały określone precyzyjnie i nie przewidywały po stronie pozwanego arbitralności w procesie wprowadzania tych zmian. § 4 ust. 1-10 umowy kredytu wskazuje, iż umowa w sposób jasny i precyzyjny określała sytuacje, w których mogą wzrosnąć koszty udzielonego kredytu. Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z § 4 ust. 5 umowy pozwany zobowiązał się do informowania kredytobiorcy o każdej zmianie bądź wprowadzeniu nowych opłat w trybie § 4 ust. 3 umowy kredytu. Podkreślić należy, iż w przypadku braku zgody na zmianę kredytobiorcy przysługuje prawo do wypowiedzenia umowy. Zdaniem Sądu, Bank zadośćuczynił wszystkim wymogom informacyjnym, a jego działanie nie nosiło znamion naruszenia. Ponadto z § 1 umowy wyraźnie wynika, że na pożyczkę udzielaną kredytobiorcy przez bank składa się zarówno całkowita kwota pożyczki w wysokości 29.100,00 zł, jak i kwota przeznaczona na koszty związane z udzieleniem pożyczki, czyli prowizja w wysokości 1.368,01 zł.

20. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k.** w zw. z art. 53 ust. 1 i 2 u.k.k. powód upatrywał w niepełnym określeniu sposobów odstąpienia od Umowy pożyczki przez konsumenta i pominięciu uprawnień konsumenta do odstąpienia od umowy na zasadach określonych w art. 53 ust. 3 Ustawy, to jest w przypadku, gdy umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30 Ustawy oraz poprzez błędne pouczenie, iż oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie poprzez złożenie lub wysłanie oświadczenia o odstąpieniu na określony adres banku (albo jego oddziału) oraz przez nieokreślenie skutków odstąpienia od Umowy pożyczki w postaci stanu, jakby Umowa pożyczki nie była nigdy zawarta. Stosownie do treści art. 53 ust. 1 u.k.k. konsument ma prawo, bez podania przyczyny do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. § 2 wskazuje natomiast, że jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30 u.k.k. Natomiast art. 30 ust. 1 pkt. 15 u.k.k. wskazuje, że umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym. Ustawa o kredycie konsumenckim przewiduje dwie postacie odstąpienia od umowy. Pierwsza z nich jest związana prawem do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Druga postać jest związana z sytuacją, gdy umowa kredytu nie zawiera elementów wymienionych w art. 30 u.k.k. (art. 53 ust. 1 i 2 u.k.k.). Bezsprzecznie w umowie określono wyłącznie tę pierwszą postać odstąpienia. W orzecznictwie wskazuje się, iż powinność poinformowania o treści art. 53 ust. 2 u.k.k. aktualizuje się wyłącznie w sytuacji, gdy w umowie faktycznie wystąpiły braki uzasadniające odstąpienie od umowy na tej podstawie (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2019 r., I ACa 281/19). Dla pozostałych konsumentów (w tym cedenta) powyższa okoliczność była bez znaczenia, albowiem nie wpływała na wysokość oraz charakter ich zobowiązania (por. wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, sygn.. akt XVI C 2870/21, wyrok SR dla Warszawy-Woli w Warszawie I C 516/22, Tomasz Czech w: Kredyt Konsumencki. Komentarz. Wyd. 2 komentarz do art. 30, Lex).

21. Literalnie art. 53 ust. 2 u.k.k. brzmi „jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30”. W art. 14 ust. 1 lit. b Dyrektywy powyższą przesłankę zdefiniowano jako „okres, w którym możliwe jest odstąpienie od umowy, rozpoczyna się: w dniu, w którym konsument otrzymał warunki umowy oraz informacje zgodnie z art. 10, jeżeli dzień ten przypada po dniu zawarcia umowy”. Posłużenie się słowem „jeżeli” świadczy o tym, iż druga przesłanka ma charakter warunkowy i aktualizuje się wyłącznie w sytuacji, w której przy zawarciu umowy nie doszło do przekazania wszystkich informacji określonych w art. 30 u.k.k., co w okolicznościach sprawy nie miało miejsca. W ocenie Sądu, umowne ujęcie tej drugiej podstawy odstąpienia w sytuacji, gdy kredytodawca przekazuje wszystkie istotne informacje przy zawarciu umowy niepotrzebnie komplikowałoby treść umowy, a dla cedenta byłoby informacją zbędną. Podkreślenia wymaga, iż w sytuacji zachowania wymogów z art. 30 u.k.k. obie podstawy odstąpienia aktualizują się tego samego dnia, a zatem zbiorcze ich określenie w umowie, należy uznać za prawidłowe.

22. **Naruszenia art. 30 ust. 1 pkt. 16 u.k.k.** powód upatrywał w niepełnym i wprowadzającym w błąd konsumenta określeniu procedury i skutków wcześniejszej spłaty kredytu, tj. uzależnieniu możliwości wcześniejszej spłaty kredytu od wydania „pisemnej dyspozycji” przez Pożyczkobiorcę oraz w niepoinformowaniu Pożyczkobiorcy iż w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu kwota prowizji ulega proporcjonalnemu rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 52 u.k.k. Zdaniem Sądu, zarzut ten należy uznać za niezasadny. Wcześniejsza spłata pożyczki zgodnie z art. 49 ust. u.k.k. powoduje, iż całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Obowiązek poinformowania kredytodawcy o zamiarze wcześniejszej spłaty należy uznać za uzasadniony z uwagi na to, że bez złożonej dyspozycji dla Banku do pobrania środków w wyższej wysokości z rachunku celem dokonania przedterminowej spłaty Bank nie mógłby ich samodzielnie pobrać ponad kwotę wskazaną w harmonogramie na dany miesiąc. Należy wspomnieć, że umowa pożyczki spłacana była poprzez potrącanie należności Banku ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym klienta. W związku z tym, bez udzielonej przez klienta dyspozycji, Bank nie mógłby pobrać wyższej kwoty celem przedterminowego spłacenia pożyczki bez dyspozycji właściciela rachunku. Ponadto w § 7 umowy

wyraźnie uregulowano zarówno prawo do wcześniejszej spłaty pożyczki, jak i procedurę wcześniej spłaty, zgodnie z obowiązkiem ustawowym określonym w art. 30 ust. 1 pkt 16 ukk.

V. Koszty procesu

23. O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Na zasądzoną kwotę składała się kwota 900,00 zł (§ 2 pkt 3 Rozporządzenia MS z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz 17,00 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

ASR Agnieszka Piwała

W., 21 czerwca 2024 r.